

Список використаних джерел:

1. Д'яков А.С. Основи термінотворення: Семантичні та соціологічні аспекти / А.С. Д'яков, Т.Р. Кияк, З.Б. Куделько. – К.: Вид. дім «КМ Academia», 2000. – 218 с.
2. Згуровський М. З., Болдак А. О., Єфремов К. В. та ін. Аналіз сталого розвитку: глобальний і регіональний контексти. 2011–2012. Частина 2. Україна в індикаторах сталого розвитку. – К.: НТУУ «КПІ», 2012. – 240 с.
3. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В.І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2004. – 576 с.
4. Сталій розвиток: короткий термінологіч. слов. для магістрів усіх напрямів підготовки / М. Згуровський, Г.О. Статюха, І. М. Джигирей; Нац. техн. ун-т України «Київськ. політехн. ін-т». – К.: НТУУ «КПІ», 2008. – 50 с.

Науменко О.В.

викладач,

Чорноморський державний університет імені Петра Могили

**КОЛОРОНІМИ У ДИТЯЧИХ ВІРШАХ
ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ
(НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ АНГЛОМОВНИХ АВТОРІВ)**

Дітей з раннього віку треба привчати до читання, знайомити їх з творами не лише вітчизняних, а й світових авторів. Крізь призму літератури дитина повинна пізнавати реалії життя інших країн, їх побут, традиції та звичаї. Найкраще для цього підходять вірші, адже завдяки своїм жанровим характеристикам вони швидше запам'ятовуються та краще засвоюються.

Дитяча література зараз всебічно вивчається науковцями. У нашому дослідженні, проведеному на матеріалі збірки англійських дитячих віршів [2], зосередимо увагу на колірних лексемах, які використовуються у дитячих віршах.

Життя суспільства насичене кольором: він функціонує у різних сферах буття цього суспільства та його культури. Більшість предметів матеріальної культури не можуть існувати поза кольором, їх семантика стає повністю зрозумілою лише в поєднанні з певними кольорами.

Колір діти починають сприймати не відразу. У перші шість тижнів життя новонароджені бачать світ чорно-білим. І тільки пізніше малюки починають розрізняти кольори. Коли у немовляти пробуджується кольоросприйняття, воно одним з перших розпізнає червоний колір.

Дитячі психологи вважають, що за кольором, якому дитина надає перевагу, можна визначити її характер.

Усім відомий традиційний поділ: рожевий – для дівчаток, блакитний – для хлопчиків. Та він не є вродженим. Такий поділ нав'язується дітям самими дорослими. Свої ж справжні колірні переваги діти проявляють у виборі кольорових олівців або фломастерів для малювання, у виборі одягу. Спочатку практично всім дітям подобаються яскраві, соковиті кольори, часто навіть «кислотні» і неприродні. Маленьких дітей також привертають блискучі, перламутрові відтінки [5].

З віком колірні переваги у дітей змінюються. Так, згідно з численними дослідженнями, більшість дівчаток у віці до десяти років віддають перевагу рожевому, фіолетовому та лавандовому кольорам. Також багатьом дітям до десяти років подобається черворий та жовтий, а після десяти – синій. Маленькі хлопчики частіше, ніж дівчата, віддають перевагу темним відтінкам, таким як темно-синій, бордовий, коричневий.

Діти починають ідентифікувати різні кольори ще до того, як вивчать їх назви, але у віці двох-п'яти років вони вже знають усі основні кольори. Діти вчаться запам'ятовувати і розрізняти кольори завдяки асоціаціям. Так, наприклад, діти знають, що жовтий – це лимон або сонечко. Якщо ж сонце буде зеленим, то дитина матиме труднощі з визначенням того, що за предмет їй показують [5].

Багато дитячих віршів побудовані на таких асоціаціях та спрямовані на те, щоб навчити дітей розрізняти кольори. Наведемо приклади українських віршів:

Синє небо, синя річка,
Сині очі у Марічки,
А у Толі синець синій –
Вчивсь він лазить по драбині.
Або ж такий:
Білий пух, біленька вата,
Біла у бабусі хата.
А у мене зуби білі,
Як узимку заметілі [4].

Подібні вірші можна знайти і в англійській дитячій літературі:

Yellow is a lemon
 Yellow is a star
 Yellow is the sun
 In the sky so far.

Ось ще один приклад:

Brown is the mud
 Brown is the bear
 Brown is the color
 Of my brother's hair [6].

Проте колір у дитячій поезії виконує не лише цю функцію, тож розглянемо його роль у творах більш детально.

Деякі колороніми сприяють розвитку логічного мислення у дітей. Так, наприклад, у вірші «A Question» [2, с. 21] говориться про те, що трава – зелена (*green grass*), а молоко – біле (*white milk*), а потім ставиться запитання, чи було б молоко зелене, якби трава була біла. Таким чином, дитина, прочитавши цей маленький віршик, повинна замислитися, проаналізувати ситуацію та зробити власні висновки.

Таку ж функцію виконують колороніми і у вірші «A Walnut» [2, с. 10]. У ньому детально описується будова горіха: *green house*, *brown house*, *yellow house*, *white house*. Тож читаючи, дитина уявляє горіх та співставляє образ з тим, який вона бачила у реальному житті.

Колір часто використовується у різних описах. Завдяки кольороназвам маленький читач може краще представити персонажів, природу, предмети тощо. Наприклад, у вірші «Mice» [2, с. 20] колороніми використовуються, щоб зобразити мишенят: *pink ears*, *white teeth*, а у вірші «My Plan» [2, с. 28] автор описує корабель та річку: *white and red cabin*, *blue river*.

У вірші «The Friendly Tree» [2, с. 24] окрім основної функції колір також несе символічне навантаження (*green friendly tree*), адже інколи зелений називають кольором дружби.

Особливості перекладу колоронімів продиктовані функціями, які вони виконують у творі. Якщо можливо, то колір завжди треба зберігати та перекладати прямим відповідником, головне – зберігати його первісну мету та справляти ідентичне враження на читачів. Так, у віршах «A Question», «A Walnut», «Mice», «The Friendly Tree» колороніми однозначно треба зберегти та перекласти повними (абсолютними) еквівалентами, тобто з цілковитою передачею

семантики слова мови оригіналу та зі збереженням усього обсягу інформації про сегмент дійсності, що міститься у вихідному слові [3, с. 305].

У випадку з частковими еквівалентами можливі варіації, тобто можна перекласти колір схожим відтінком. *Red cabin* (вірш «My Plan») у перекладі може звучати не лише як «червона каюта»: у цьому словосполученні лексему «червона» можна замінити на «багряна», «руда» тощо. Це пов'язано з тим, що часткові еквіваленти несуть у собі лише частину інформації лексеми вихідної мови або ж мають семантичне поле вживання, що лише частково збігається з семантичним полем вихідної лексеми [3, с. 306].

Якщо у творі вжито колоронім, що несе у собі символічне навантаження, то і перекладати його треба також з урахуванням символічного навантаження. У цьому випадку навіть можна замінити колірну лексему, якщо у цільовій культурі вона позбавлена цього глибинного значення.

Питання адекватного перекладу дитячої літератури є дуже важливим та неоднозначним. Перекладач повинен враховувати усю специфіку дитячого твору при його перекладі. Він повинен ставити перед собою наступні завдання:

- дотримання усіх правил і норм згідно різних аспектів перекладу;
- збереження ритмомелодики, якщо мова йде про поетичний переклад;
- вдале відтворення зображених у творі життєвих реалій країни, до літератури якої належить твір.

Що стосується адекватності перекладу кольороназв, то її варто розглядати у плані досягнення адекватності перекладу усього оригіналу в цілому, адже «не лише частини утворюють ціле, але й ціле зумовлює частини» [1, с. 17]. Переклад вважається адекватним за умов вичерпної точності у передачі смислового змісту оригіналу та повноцінної функціонально-стильової відповідності йому.

Список використаних джерел:

1. Алимов В.В. Теория перевода. Перевод в сфере профессиональной коммуникации / Алимов В.В. – М.: Едиториал УРСС, 2005. – 160 с.
2. Английский язык для девочек и мальчиков // Под ред. В.М.Спиваковского. – Киев: «Гранд», 1996. – 176 с.
3. Бочарнікова А.М. Часткові еквіваленти в перекладних перських словниках // *Studia Linguistica*. – №4. – 2010. – С. 305-310.

4. Вивчаємо кольори // Режим доступу: <http://doshkilniatko.net/vyvchajemo-kolory-virshi-dlya-dytyachoho-sadka/>

5. Які кольори подобаються дітям? // Режим доступу: <http://nemovlia.net/pitayut-vidpovidaemo/yaki-kolori-podobayutsya-dityam.html>

6. Color Poems // Режим доступу: <http://www.songs4teachers.com/colorpoems.htm>